

Szerkesztői iroda:

Nagyenyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hová
lap szellemi részét illető
közlemények küldendők

Kiadóhivatal:

Wokál János könyvkereskedése
hová
az előfizetések és hirdetések
bérmentesen küldendők.
Kéziratok nem adatnak vissza.

KÖZÉRDÉK

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek

helyben házhoz hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt,
félre . . . 2 frt,
negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díja:

3 hasábos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.

Nyilttér sora 15 kr.

Román dolgok.

E soraimat szeretném mindjárt egyik ideálom megéljenzésével kezdeni. És — noha joggal tehetném is, meg leszek elégedve, ha a szives olvasó az eljenzéshez, szerény elmékedésnek bár a legvégén is csatlakozni fog. Tárgyamat, a melyet forgalomba szeretnék hozni, előbb a magam erejéhez mérten — be kell vezetnem.

Es azt így kezdeném el:

A magyar ember nagyon szereti lenézni a külföldit, de különösen a tőle messze lakó francziákat, ama bizonyos felületesség miatt.

Ha a messze külföldön valaki magyar dolgokról ír s azokat a valósággal csak némileg is elentétesen tárgyalja, ebben a magyar ember tiszta szentségtörést lát; el van keseredve, s e tollforgatókat legalább is megveti és kigunyolja.

Pedig e gyöngé. ez a felületesség, meg van az európai nemzetek majd mindenikénél. Ez a bizonyos felületesség egyformán mutatkozik a magyarnál, a németnél, francziánál, olasznál, románánál vagy a szerbnél. Sőt ellehet mondani, hogy például a magyar dolgokról sokkal jobban vannak informálva Szentpéterváron mint Zágrábban. A magyar dolgokról felületesen irnak, beszélnek gondolkodnak majd nem egész Európában. S mig, a mi egész kulturánkat, közgazdaságunkat, társadalmi s politikai állapotunkat a szomszéd Románia, sőt még csak Szerbia sem ismeri és mi sem az övékét, addig a földgömb legészakibb pontján lakó angolok nekünk valamenyiünknek még a lelkünk-ket is ismerik.

Es honnan van ez?

Egyszerűen onnan, hogy az angol embert — ismeretelnek folytonos gyarapítása közben. a

mely törekvés egyik legfőbb életelejét képezi — nem a sovénizmus vezérli, hanem a hamisíthatlan és őszinte tudományozomj.

Mig az európai kisebb és nagyobb hatalmasságok, tehát a román és magyar is a saját politikai erejéből kultuszt csinál, s e kultusznak minden egyebet alárendelve, a többi nemzeteknél se lát egyebet, mint e politikai erők hatásait, — addig az angolok a tudományokból és azoknak prakszisából csinálnak kultuszt és a politikai erőt csak eszköznek tekintik. És így magyarázható meg az, hogy Londonban jobban ismerik akár a zulu viszonyokat is, mint Bukarestben a magyart és Budapestben a románát.

Az örökös fegyverzőrej istentelen nyomása alatt az európai nemzetek egy kis politikai aspiráció miatt, egy kis Schulverein, Dákrománia Irredenta, Emke, vagy bármily jogos törekvések, vagy bizarrabb nemzetiségi ábrándok miatt egyik a másikkal szemben annyira sovének, hogy egymásnak még csak létjogát sem hajlandók elismerni. Ha maguk az államfők egymást kénytelenek is elismerni, de a folytonos politizálásban felnőtt különböző közvélemények még azt sem hajlandók koncedálni, hogy egyik másik tőlük távolabb eső nemzetnek jól járhasanak a zseborái.

Es mi is épen ilyenek vagyunk.

Az orrunk előtt van a román irodalom, a román zene, népdal, a páratlan román lyra, s a képzhető legszebb román nyelv, a melyet még csak egy napon sem szeretünk említeni a szépségét elismert olasz nyelvvel, de mi ezeket mind nem látjuk.

Bizonyos gyermekes lenézéssel beszélünk arról, hogy ez a mi tőszomszédunk a maga — századokon keresztül elhanyagolt — nyelv-

vét a saját nyelvtörvényei szerint a latinból fejleszteti tovább.

Hiszen nem fejlesztheti a magyarból vagy a németből. Ha akármely más nyelvből fejlesztene, mi volnánk az elsők, a kik ezért kinevetnők.

Hiszen a mi helyzetünk sokkal rosszabb, mert mi a mi szép magyar nyelvünket nem fejleszthetjük, sem a finn-ugorból, sem pedig a törökből.

Mint magyar ember mondhatom, hogy mi, a minden szépre és nagyra hivatott román szomszédainkat egészen indokolhatlanul kiesinyeljük. rájuk gondolva, — erőnköt tulbecsüljük, s hogy a románoknak sokféle lebilincselő erényeiről fogalmunk sincsen.

Szóval, csak egyetlen egy méter szélességű sáncot kell átlépnünk, sazonnal meggyőződhetünk, hogy a Nyugat nem Magyarországon végződik, a mint azt hirdetni szeretjük, hanem Romániában.

Es eltekintve attól, hogy a nyugoti civilizáció és kulturának napja Romániában egész pompájában sőt, hogy magában Bukarestben egy valóságos párisi élet grasszál, még pedig minden affektálás és annak bünei nélkül: még az okosság eredetisége is magas fokon áll.

A mi magyarosítási törekvéseink érdekében szolgálhatok egy példával.

Bukarestben minden cégtáblára, cég hirdetésre, mely nem az állam hivatalos nyelvén tehát nem románul van írva: egy magas adót rónak ki. Szabad kiírni akármely nyelven, akár mit, de azért az exkluzívus kiírásért, ha csak a névnek idegen nyelvű kiírásából áll is az: a kiírás száz frankot fizet. Mert ez, mint külön forgalomra célzó reklám-hirdetés, bélyeg illeték alá esik, s ez illeték száz franktól feljebb róvatik ki, természetesen

TÁRCZA.

Emlékezés Nagyenyed pusztulására.

(1849. január 8.)

Szilágyi Farkastól.

De jöttek mások s megint mások, embertelenül embertelenebb indulatu emberek.

Ezek a menekülőket zaklatták, kirabolták. Megfosztották például pénzétől — durva bántalmazások között — professor Péterfinót s másokat. Az öreg házi gazdát felgyújtással s ölással fenyegették.

Híresága, mikor vérei kérdőre vonták, hogy hogyan merészkedik hajlékába magyarokat fogadni be, — ezt felelte: „hogyné fogadnám hajlékomba ezeket a szerencsétlen embereket, hisz ily időben, a melyik embernek szive van, még a kutyát is bebocsátja a tűzhely alá.”¹⁾

Id. Czirner József szintén szemtanu, napló jegyzeteiben ide vonatkozólag ezeket írja: „Othonunk elhagyása után egy Híresága nevű ismérés olához mentünk, ki házába befogadott s ígérte, hogy megvéd. De itt sem lehattunk sokáig csendességben, mert 10-én este felé bejött ide Prodán a vezér s parancsolta nekünk menekülőknél, hogy menjünk a lagerba, atyám azonban nem akart mozdulni s így szólott Prodánhoz: „ha megakarsz ölni, itt bent is megölhetsz, de innen ki nem megyek.” Hosszas civódás után Prodán megígérte, hogy nem vitet a lagerbe, ha atyám ad neki 100 frtot s ha reggelig (jan. 11.) onnan távoznunk. Ha addig sem távoznunk, akkor ránk gyújtatja a házat. Atyám adott neki a 100 frt.

¹⁾ Szemtanuk közlése alapján.

helyett ha jól emlékszem 60 frtot s ezzel mi a lagerbe hurcoltatástól menekültünk.

Hajdu József az ágy alá bujt s az atyám és Prodán között történeteket ott halgatta végig.

Prodán atyamtól a hatvan forintot kezéhez kapván, Híresága házából távozott s ment a szomszédos oláh házakba, hol szintén többen nyomorogtak menekülő magyarok.

Ezeket a szerencsétleneket rejtekkelyeikről rendre ki csalogatták azon kijelentéssel, hogy viszik a lagerbe. Vitték is pár száz lépésnyire a patak partjára. Ott sorba állították s lelőtték.

Híresága házából rémülve hallgattuk a puska ropogást melyeknek következtében annyi szerencsétlen enyedi magyar ember vesztette életét Csütörtökön reggel korán, házigazdánk marháit szekerebe fogta, mi magunkkal hozott csekély mennyiségű podgyásznunkat szekerebe pakoltuk s elindultunk Csombord felé.

Az imitt-amott rejtőzködő menekülők minket távozni látván, jobbról-balról siettek hozzánk, szekertünket körül vették. Kis karavánunk néhány percz alatt egy nagy csoportá nőtte ki magát. A Híresága vezetése alatt szerencsésen el is jutottunk Csombordra egy Nikodin nevű ismerősünkhöz, ki házába fogadott s oltalma alá vett.”

* * *

Az „Alsó malom” a város éjszakkéleti végén fekszik. Egy Zsimbuj nevű oláh ember volt ekkor benne a molnár, szilárd akaratu erőteljes férfi. Az alsó malom is gyurva volt többnyire oláh ruhákba öltözködött menekülőkkel, kik iminnen-amonnac vergődtek ide.

Zsimbuj nem engedte, hogy hajlékába rabló oláhok lábukat betegyék. Az ilyeneket nagy erővel utasította vissza lakása ajtaja elöl. Remegő vendégeit bátorította biztatta, molnár pogácsával folyton vendégelte, mi az akkori viszonyok között rendkívül nagy jótetemény volt, mert a

szerecsétlen menekülőket egyéb nyomorúságaik mellett még az éhség is nagy mértékben sanyargatta.

Hogy ez a derék oláh ember rabló és gyilkoló véreivel szemben minő erélyt birt kifejtteni, egyebek mellett eléggé bizonyítja a következő eset: Január 11-én délidő körül, egy csoport részeg, láncos oláh, az Apahida községébe vivő uton Enayedről hurczolt egy szerencsétlen magyar nőt.

A Zsimbujnál levő menekülők ezt az elszomorító jelenetet az ablakból nézték s figyelmessé tettek rá a házi gazdát is. Ez azonnal ajánlkozott, hogy a nőt kinzói kezei között megszabadítja s magával hozza.

A menekülők Zsimbujt féltették s igyekeztek elhátározásáról őt lebeszélni, de siker nélkül. Valami ütő-vágó eszközzel kezében azonnal szaladt az említett irányba, a csoportot néhány percz multával utol is érte, a rablót nagy erővel jobra-balra szét lökdöste, a nőt tőlük elvette s magával lakásába hozta.

A szegény nő félig öntudatlan állapotban érkezett a malomba s vegyült az ott levő menekülők közé.

Ezt a menekülő csoportot az első magyar mentő csapat vette oltalma alá s vitte január 12-öre virradó éjjel Tordára.

Szegény Zsimbuj a forradalmi idő áldozatául esett. Ugyanis az oroszok elől Enayed romjai közül Torda irányában hátráló magyar vadászcsapat valamelyik tagja, Miriszló közelében, honnan a szerencsétlen ember mi rosszat sem sejtve utját Enayed irányába folytatta volt, lelőtte.²⁾

A „Csere malomban” egy Ánika nevű oláh nő, megelőzőleg Száanduó lakott. Ekkor egy fiatal molnár legény után volt férjnél. Ez a malom helyiség is gyurva volt menekülőkkel, többnyire olyanokkal, kik a vá-

²⁾ Fodor Miklós városi számvévé és Irimia Vaszilika elbesszélésök alapján.

évenként. Persze, hogy aztán senki sem ír ki semmit más nyelven, mint csak románul.

Szeretném, ha állampénztárunk érdekében e rendszert nálunk is behoznák és boldog volnék, ha e törvény alapján az állam pénztárába egy krajczár sem kerülne.

És most tekintsünk egy kis körül, s okoljuk meg a mi Romániával való eléggé ismeretes feszült viszonyunkat. Semmi sem könnyebb.

A Magyarországon nagyon előre haladt kultúra mellett, a szorgalom és tehetség nélkül megélni nem tudó politikai hóbortosoknak egy része kimegy a könnyen megközelíthető Romániába. Ott beszegődik valamely román laphoz s éihetlenségét a kenyérkereset ösztönénél fogva gyűlölködéssé gyurván át; egynehány hónapig megél abból a hamis és legkevésbé sem őszinte gyűlölségből, s ha aztán a a nyelvélés szótárait kimerítette, ott áll tehetetlenül és tanácstalanul, mindenkitől elhagyatva. S követi a tehetetlenséget a legtermészetesebb elzülles.

Mert hiszen semmi sem könnyebb, mint valamely közvéleményt ily egyöntetű fülbesugásokkal félrevezetni.

A román közvélemény e szerencsétlen magyarországi kétés elemek által félre van vezetve.

Es igy történi aztán, hogy a haragos és ellenséges indulatu román közvélemény természetesen a harag és ellenségeskedés hangján szól meg.

S mi történik nálunk? Hát az, hogy mi ugyan ezt tesszük.

Mi az erősebbek, harcolunk a gyöngébbek fegyvereivel.

Követjük meséssé lett közönyünket.

A helyzetről magunkat nem informáltatjuk, sőt a haragot és az ellenséges hangot még nagyobb haraggal és bizonyos brutálitással viszonzuk, a mi hozzánk semmi tekintetben sem méltó.

Ha ez talán politika akarna leni, akkor mi ahhoz csak annyit értünk mint akár a Zulukaferek.

Ha ez eszélyesség, ha ez históriai neveltség, akkor bizon mi ezzel soha sem igen produkálhatjuk magunkat.

Egy szóval romániai második utazásom alkalmával is arra a meggyőződésre jutottam, hogy a román közvélemény megnyerésére nekünk kell

az első lépéseket megtennünk. Ezt kívánja a mi gavallérossá izmosodott igazságszeretünk s a társadalmi szokásoknak azon nemzetközi szabályai, a melyeknek a politikához semmi köze sincsen, De meg azért is, mert ez a mi szomszédunk minden udvariassági kitüntetésre a legnagyobb mértékben méltó.

Ismerjük el mindenkinek az érdemeit

Ha haragszunk a francia fölületességre, haragudjunk a magunkéra is.

Ha nem akarunk az ismert felületeség hibájába esni, tegyük meg azt, a mi tanácsos, méltányos, eszélyes és igazságos.

Ismerjük meg lehetőleg minden nemzetet alapósan, de különösen azon szomszédainkat, a kiknek társadalmi uton megnyert barátságát politikailag is meg kell becsülnünk s a kiknek nemes jobját csak büszkeséggel szoríthatjuk meg.

Mi az tehát, a mit román szomszédainkról a világon mindenkinek érdemes lenne tudni?!

Romániánk nagy bölcselői nincsenek.

Nincsenek vllághírű írói sem.

De van egy olyan népköltészet, a milyen nincs talán a világ egy nemzetének se.

Nemzeti műzenéje sincs, de van egy olyan eredeti és olyan bűvös tartalmu daltengere, a a mely az egész világ zenészeinek érdeklődésére, sőt bámulatára méltó.

Azokról a tudósokról, a kik azt mondják, hogy a föld nyelvei közt ma legszebb az olasz nyelv, határozottan el lehet mondani, hogy a román nyelvet legfeljebb csak az eszükkel és szemükkel ismerik.

A román nyelvnek minden civilizált nyelvénél kettővel van több magánhangzója, a miből önként következik, hogy minden nyelvek közt legszebben zenél.

A ki teheti tanulja meg a görög vagy akár a latin helyett is, s ismerkedjék meg a román szellem világával, a lyrai kincseknek egy képzelhetetlenül kolosszális tárházával, s értékesítse azt a haza javára.

Ha a magyar akadémia gondoskodnék arról, hogy mindaz, a mit a román nyelv a lyrai és népköltészetben már eddig is produkált, s a román zene a népdalban — mondom mindaz a magyarba átültetessék, megismertetessék : nagyon sok önkénytelen ellenségeskedésnek lehetne útját vágni.

A magyar nemzet mihamarább szívéből megszeretné a román.

Hogy aztán a románok a maguk félrevezetett közvéleményével, hogy, miképen és mikor fognának bennünket e téren követni: az az ö dolguk volna.

A világtörvényekben rejlő logika szerint az egyik szeretetből természetesen fog kisarjadzani a másik, a melynek gyökereit szívünkbe engedjük bejutni.

A dolog igen könnyű, mert mi különben sem tagadtuk el soha azt, hogy a szép román dolgokat szeretjük. Gondoljunk csak vissza az Ivanovici-féle „Valurile Dunarii“ című keringőre !! a mely nálunk nem csak a kintornába de még a dudába is belekerült, s a melyet Magyarországon véletlenül épen én hoztam forgalomba.

Valjon mit szeretünk mi meg olyan nagyon ebben a keringőben?

Bizonyára nem a háromnegyed ütemet, hanem azt, a mi benne oly mélységesen román volt.

Egy pár év előtt egy szerény kis budapesti zongorázó Nagyváradon járt, ott meghallott egy román népdalt, feljegyezte a jegyzőkönyvébe, s haza jövén nemsokára megcsinálta az ugynevezett „Nach Groswarden“ című zeneművet, a melyet ma már mindnyájan ismerünk, s a mely dal, a román népdalok közt egyik a legközönségesebb.

A román nép ajkán van ennél százszor és ezerszerre becsesebb és szebb.

Csak elő kell venni. Meg kell ismerni.

A más nemzetek felületeségére ne válaszoljunk hasonló felületeséggel, Szeressük azt, a ki a szeretetre érdemes.

A románok bizonyára érdemesek.

Valaki azt mondhatná, hogy én, az én érzelmeimben és nézeteim nyilvánításában bizarr vagyok.

Visszautasítanom.

Valami magyarázattal azonban szívesen szolgálok.

Ime.

Az 1848-ik évi forradalom alkalmával apámat üldözöbe vette és megakarta gyilkolni egy szomszédunkban lakó magyar paraszt, a kivel apám azelőtt mindig csak jót tett volt.

Es ez üldözésben apám életét megmentette egy román paraszt, a kivel ő azelőtt soha semmi jót sem tett.

Eljen a román-magyar barátság!

Solymosi Elek.

ros területéről már kivoltak szorulva.)*

Ánka és ifju férje mindent elkövettek, hogy a hajlékukban levő szerencsétleneket a kiraboltatás és megkínzástól megvédelmezzék. Ez nekik sikerült is.

A fiatal molnár is áldozatul esett a szomorú harcban. Egy Fogarasi András nevű magyar nemzetőr lötte le az oláhok iránt érzett leküzdhetetlen bosszus indulat által ösztönözötve nem tudva hű magaviselését.

Popa Demeter szegény sorsu zsellér ember.

A Szentkirály utcában lakott akkor is, lakik jelenleg is. Ehez a becsületes oláh emberhez is menekültek néhányan, kiket ő ágyában, ágya alatt lakása hiu padlózatán, istállója jászlabán rejtegetett.

Nálta sem öltek meg senkit.

Popa Demeter ma is életben van s mint teljesen szava bevehető szemtanu, jelen dolgozatomhoz néhány becses adatot szolgáltatott.

Szász Ilija birtokos nemes szintén oláh ember. Ő is a Szentkirály utcában lakott, hol jelenleg fia Átyim lakik. A kényelmes lakház alatt terjedelmes és jó moddall épült pincze van.

A katasztrófa bekövetkezte után a Sz. Iliával szomszédos polgárok, gyermekeikkel tömegesen szaladtak hozzá s helyezték magukat oltalma alá.

A házi gazda szívesen fogadta őket, de miután az Axenti féle tábor, mely embertelen magaviselése által a más két oláh tábor közül kivált, főleg ezen utcában nyüsgött, Szász menekülő vendégeit nem merete lakásában rejtegetni, hanem a pinczébe helyeztette el s szigoruan meghagyta, hogy olyan csendesen legyenek, mintha a sirban volnának. „Ez esetben mondá jót merek állani, hogy életben maradtok, ellenkező esetben nem.

A felnőt emberek csendesek is voltak, de az ap.

*) A „Csere malom“ a Felsőporond végén fekszik a városon kívül, közel Felenyedhez.

robb gyermekekkel meggyült a baj. Ezek időnként hangozan sirtak, az aggódó szülőknek azonban sikerült őket mindannyiszor halgatásra birni.

Ha újabb menekülők jöttek, ilyenek pedig időnként jöttek, Szász ezeket is a pinczébe vezette, kol türethelyzetben voltak mindanyian. A férfiak egy csapon levő hordóból esendesen borozgattak. Lehetek itt huszonötön harminczan.

A házi gazda a szerencsétlen menekülők részére folyton sítottatott fűzetet s kileste a kedvező alkalmat, mikor nekik az élelmet belophatta, mi nem volt könnyű feladat, mert lakása rendesen gyurva volt fegyveres oláhokkal.

Ezeket is vendégelte, miután megkellott lennie.

A felkelők jó ideig nem vették észre, hogy az épület alatt levő pinczében magyar menekülők rejtőzködnek, végre megsejtették s beakartak törni oda is, de Szász I. s fia Átyim erőlyesen ellenük szegültek azt adván okul, hogy a pinczében bór van és ők meg nem engedik, hogy borukat felprédálják, miként a magyarokéval teszik. A rablók az erőlyes fellépés következtében, szerencsére meghátráltak mindannyiszor, miha nem így történik, a Szász pinczéjében kétségen kívül nagy mészárszék ment volna véghez.

Igy pedig az ott nyomorgó menekülők, magunkkal hozott értékesebb ingóságokkal együtt bántatlanul maradtak. Ezen menekülő csoportot Lozenau katonái szabadították ki erősen szorongatott helyzetükből, január 13-án*)

Indrej szintén a Szentkirály utcában lakott és F. Sándor Jánosnak volt zsellére. Szegény sorsu oláh.

Iz már vitézkedő ember volt és az Axenti táborának egyik jelentékeny tagja.

Indrej a városon szélitiben rabolt, sőt komoly vallomások vannak feljegyezve, melyek azt erősítik, hogy gyil-

*) Szász Átyim és Popa Demeter közlésük alapján.

kolt is, jelesen, hogy Halmágyi Sándor szabómestert ő gyilkolta volna meg.)*

Mikor gazdája Sándor János hozzá menekült, felesége csipőre tett kezekkel, nagy hetykén így szólott: „No hát ezt a házat felgyújtatod inkább, hogy y sem nálunk hadd bérben továbbra is.“

Ezzel Sándor János valamely alkalommal fenyegette őket.

Mindezek daczára Indrejék S. Jánost s másokat is, kik hozzájuk vetődtek hűségesen rejtegették élelmeztek. A milyen rossz ember volt Indrej házában kívül, annyira becsületes házában belül.

Bántódása nálla sem történt senkinek.

A ref. papok egyik majortelkén egy Czónya nevű oláh lakott. Csendes természetű, becsületes ember volt.

Czonyánál is sok menekülő fordult meg, kiket a jó ember híven rejtegetett és védett.

Czonyánál sem gyilkoltak meg senkit.

Nák Ilija szintén szegény sorsu zsellér oláh.

Az Alsözegben lakott a Bethlen főiskola kertjébe vezető bejárattal csaknem átellenben. Nákhoz menekültek Besenyei Pál családjával Hammerman Jakab családjával, Zsidó Mózes családjával. Szám-s tagot számláló család mindenik, annyira hogy a Nák szük lakását gyuródásig megtöltötték.

A felkelők ellenében, menekültjeit Nák is becsülettel oltalmazta. Maga rendesen őrt állott az ajtóban, neje pedig részükre süttöt, főzött.

Nák házában tetézte a nyomoruságot még az a körülmény is, hogy Besenyei Pál neje születet Veress Zsuzsanna, féltiben lebetegedett s világra hozta Katalin nevű leányát. Besenyei Katalin jelenleg öz. Bartha Lajosné.

(Folyt. köv.)

*) Viskolczi Henrich jegyzetei.

Egy
tő — ese
Lönhardt
A B
közseben
plebánia; i
sága az er
szentségét
E hó
nut ki Bal
lázsfalván t
rettel emli
A fog
dován g. e
seki titkár.
Vancea Ján
keztek.
Alig
csik tüntek
pök ő Exej
Simo
beszéddel, r
szönte meg.
s a fópászt
ő nlgá sziv
köszönettel
Ezek
A me
sérök egész
rendből —
séghez. A
téva, még
gadtatásban
Torny
-csinos besza
melyen érze
A csir
tiája a temp
plebános Ga
dolatát mag
— a környe
nult a temp
áldását áda
Isteni
szokott nyáj
Még a
állandó kísé
A lelk
melyen ő ez
kísérők közü
Mássa
nepélyessége
nél Bálint E
nonokok s a
bérmandók
ellátta.
Délutá
gör. kath. é
ő nlgá ven
a megtiszte
pök tisztelet
Ebéd
minek befeje
Midőn
röl Vancea
tartott beszé
gas vendégé
nyomban fel
az érsek sziv
Tosztol
Papfalvi g. k
Ebéd v
Execja kocsi
A kísé
másnap utaz
Kisérje
dóan s tartsa
fejlesztésére
— Re
1890. Alsófe
ispánur a vé
Felsőge dies
nak Mária V
zöje alkalmá
zést adhass
rendkívüli k
még a követ
András m. I

LEVELEZÉS.

Balászfalva 1890. június 19.

Egy — Balászfalvát és vidékét ritkán szerencséseltető — eseményről kívánom a „Közérdeket“ értesíteni, Lönhardt Ferenc püspök ő nmlga látogatásáról.

A Balászfalvától alig félórányi távolságra fekvő Túr községben van a balászfalvi járásban egyetlen rom. kath. plebánia; ide hozta hívei iránt táplált szeretete, atyai jósága az erdélyi rom. kath. főpásztort, hogy a bérmlás szentségét az erre előkészítettek feladja.

E hó 14-én d. u. meglehetősen hosszú kocsisor vonult ki Balászfalváról Hosszuszó felé. A kocsikban a Balászfalván tartozkodik magyarság foglalt helyet, — dicsőretilve — vallás felekezete nélkül.

A fogadásra sietőkhöz esatlakozott csakhamar Moldován g. cath. kanonok, dr. Bunea Agoston g. kath. érseki titkár, s Vancea György érsekur. jószágigazgató, kik Vancea János gör. kath. érsek ő nmlga négyes fogatán érkeztek.

Alig egy negyedórai kocsisz után, szembejövő kocsik tünnek elő, melyek elsőjéből Lönhardt Ferenc püspök ő Exeja lépett ki a reá várakozó közönség elé.

Simonffy főszolgabíró üdvölte ő excentiáját lelkes beszéddel, mire ő nmlga. a fogadtatást megható szavakkal köszönte meg. Ekkor előlépett Moldován János g. kath. kanonok s a főpásztort üdvözölve, Vancea János gör. kath. érsek ő nmlga szíves meghívását terjesztette elő, mit a püspök köszönettel vett tudomásul.

Ezek után a kocsisor Balászfalvára húzódtott.

A menet impozáns volt, mert Hosszuszórol a kísérek egész sokasága — ugy a polgári, mint a papi rendből — esatlakozott a Balászfalváról kivonult közönséghez. A főpásztor Vancea János ő nmlgnál látogatást téve, még az nap kihajtatott Türbe, hol lelkes, szép fogadtatásban részesült.

Tornya Lajos körjegyző tartott a község nevében esinos beszédet, kiemelve a község rendkívüli örömét, mélyen értezt háláját a magas főpásztori látogatás fölött.

A csinosankészített díszkapun áthaladva, ő excentiája a templom elé hajtatott, hol a türi derék, igyekvő plebános Gál Miklós egyházi öltönyben várakozott s hódolatát magasztos beszédben kifejezte. A püspök díszes — a környék kath. papságából álló — kíséretével bevonult a templomba. Itt ima után a jelenlévőkre főpásztori áldását adta.

Isteni tisztelet után ő nmlga a tisztelgőket fogadta szokott nyájas szeretetteljes modorával.

Még az nap az iskolát is meglátogatta ő Exja, kinek állandó kísérelője volt: Bálint Károly oldalkanonok.

A lelkesi lakban este józú lakoma következett melyen ő excentiáján kívül egy Balászfalváról, mint a kísérek közül sokan részt vettek.

Másnap a templom zsufolóságig megtelt s fényes ünnepelességek mellett tartott isteni tisztelet után — melynél Bálint Károly, s utólag érkezett dr. Todor József kanonokok s a vidéki papság assisztáltak — a főpásztor a bérmlándókat áldoztatta, őket a bérmlás szentségével ellátta.

Délután 1 óra után szokatlan élénkség tünt fel a gör. kath. érseki residentia előtt. A Vancea János érsek ő nmlga vendégszerető asztalához meghívottak figyekeztek a megtisztelő meghívásnak eleget tenni s a kath. püspök tiszteletére rendezett ebédén részt venni.

Ebéd előtt mindkét főpásztor a tisztelgőket fogadta minek befejeztével kezdetét vette az ebéd.

Midőn a pezsgőt szolgálták fel, felemelkedett helyéről Vancea János érsek s gyönyörű latin nyelvezettel tartott beszédben köszöntette fel mellette jobról ülő magas vendégét, ki a poharak csengésének elhangzása után nyomban felállva, latinul szintén meghatóan köszönte meg az érsek szívesességét, s éltette őt.

Tosztokat mondottak: Bálint Károly oldalkanonok, Papfalvi g. k. nagyprepost és Todor József kanonok.

Ebéd végeztével d. u. 4 órakor Lönhardt püspök ő Exeja kocsiira ült s Gyulafehérvárra hajtatott.

A kíséretében volt papság ré zben az nap, részben másnap utazott el.

Kísérje a szeretett a főpásztort az ég áldása állandóan s tartsa meg hívei örömeire s a kegyes vallásoság fejlesztésére őt a Gondviselés sokáig.

Jelen volt.

VEGYES HIREK.

— **Rendkívüli megyei közgyűlés** szám 6660.-1890. Alsófehérvármegye alispánjától. A mlgos: bár főispánur a végből, hogy ő császári és apostoli királyi Felsője dicsőségesen uralkodó Királyunk fenséges leányának Mária Valéria főhercegnőnek küszöbön álló menyegzője alkalmából törvényhatóságunk is ünnepélyes kifejezést adhasson érzelmeinek, f. hó 25-re d. e. 10 órára rendkívüli közgyűlést tűzött ki. A fennebbi tárgyon kívül még a következő ügyek fognak előadatni: 1. Gf. Bethlen András m. kir. földmívelési miniszter értesítése kinevez-

tetéséről. 2. Belügyminiszteri leirat a m. levéltár rendezése ügyében. 3. Előterjesztés a megyei pénztárnak Miksa Miklós volt pénztárnoktól való átvétele ügyében. 4. Belügyminiszteri leirat Abrudbánya város képviselőinek az 1886-XXII. t. cz. 61. §. értelmébe való felosztása ügyében. 5. Előterjesztés a Balászfalván létesítendő telekkönyvi hivatal felállítás költségeinek Balászfalva és több község által való fedezése ügyében. 6. Gyfehérvár sz. kirt város szervezeti potszabályrendelete. 7. Felebbezés a vingáradí körjegyzői választás ellen. 8. Patitia Rubin gyfehérvári képvis. tag felebbezése tárgyalási jogának korlátozása ügyében. 9. Maros Ujvárt építendő vágóhid ügye 10. Gf. Mikes Árpád kérvénye a m.-csesztvei révjog további fenntartása ügyében 11. A metesdi körjegyzőséghez tartozó községek előterjesztése körjegyzői iroda és lakás építés végett rovatlan kivetés végett. 12. Tóthfalud község és Kóra Jlie közti eladási szerződés. 13. Gergelyfája községe és ugyanodavalló Stefan Mátyas között egy községi iroda és telekrész feletti adás vétési szerződés jóváhagyása. 14. Csanád stóbb vármegye átirata a m. tiszviselők választásának fenntartása iránt 15. Községi költségvetések. Fennebbi tárgyak előkészítése végett az állandó választmány folyó hó 24-én, d. e. 9 órakor gyűlést tart melyre hivatalos tisztelettel meghívom, Nagy Enyeden, 1890. évi Junius hó 15-én. Csató János kir. tan. allspán.

— **A Kolozsvárra áthelyezett hovédzásfőhelyi tisztikarától** és legénységétől ünnepélyesen bucsuzott el városunk tanácsa s polgársága. Valóban sajnáljuk, hogy oly nagy mohósággal történt az áthelyezés, a mikor Kolozsvár a 120 főből álló legénységnek s a zászlóalj rakatainak csak három helyen tudott lakást szerezni, a lakatánya későbbi időre készülvén el. Addig legalább itt lehetett volna hagyni a derék zászlóaljat a nagy laktanyában, melyet éppen a két zászlóaljra való tekintettel épített fel a vármegye és Nagyenyed.

— **Dr. Bogdán Andor és Sikorszki Tilda** k. a. menyegzője f. hó 18-án a nagy rokonság számos tagjának jelenlétében a jó ismerősök által megtöltött r. cath. templomban d. u. 5 órakor vette kezdetét. Az esketést Dely Ödön h. plebános min. rendi házfőnök, szép beszéd kíséretében végezte. A násznép a menyasszony iránt igaz rokoni szeretettel viseltető dr. Donogány Jakabné ő nsága házában ülte meg a lakadalmat. Az ifjú pár f. hó 19-en a gyorsvonattal Brassóba utazott.

— **A nagyenyedi ref. egyházmegye** rendes évi közgyűlését f. június hó 30-án tartja meg az egyházmegye székhelyén Nagyenyeden. Főtárgya a közgyűlésnek a rendes sorozaton kívül, általános tisztújítás. Junius 29-én az özv. intézeti felügyelő bizottság ülésezi.

— **A nagyenyedi ref. egyházközség** által fenntartott elemi osztalán fin iskola rendes évi vizsgája f. jun. 23-án d. e. 8-12 óráig tartatik meg, az iskola helyiségében.

— **A nagyenyedi leányiskolák évrő vizsgái** következő sorrendel tartatnak meg: június 23-án délelőtt 8-12 óráig elemi isk. III. oszt., jun. 23-án d. u. 3-6 óráig I. oszt., jun. 24-án d. e. 8-12 óráig IV. oszt., jun. 24-én d. u. 3-6-ig II. oszt., jun. 25-én d. e. 8-12-ig áll. polg. leányiskola I. oszt., jun. 25-én d. u. 3-7-ig II. oszt., jun. 26-án d. e. 8-12 III. és IV. oszt. A vizsgák a régi városház nagyeremben tartatnak, rajz és kézimunka kiállítás az új városház díszteremben lesz közszemlére kitéve, jun. 26-án d. u. 3 órakor a reformatus-templomban évrő ünnepély tartatik a következő sprenddől: „Ima“ Neumanotól, éneklék a pol. isk. növendékek. 2. Az igazgatóságok évi jelentése. 3. Ének, az elemi iskolai növendékek által. 4. „Téli rege“ Erneitől, daljáték zongora kísérettel mellett előadják a polgári leány iskola növendékei. 5. Jutalmak és pályadíjak kiosztása. 6. „Népdalok“ éneklék a polg. leányiskola növendékei. Végül kedvező rdő esetén gyermek multság a sétaterén. Ugy a vizsgák, mint a záró ünnepélyre, valamint a nyári multságára az érdeklődő m. t. közönséget tisztelettel meghívja az igazgatóság.

— **Állatsereglet.** Montenegro Eduardo állatsereglet tulajdonos átutazólag városunkban is három (jun. 25-27) napig fogja oroszlanok, tigrisek, hienak, sakálók, elefant, láma, sas, kondor sat, állatokból álló nagy, állatseregletét mutatni, igen érdekesnek ígérkező idomítási mutatványok kíséretében. Miután ekkora állatsereglet városunkban még nem járt, annyival is inkább felhívjuk reá a közönség figyelmét, mert ezen állatseregletéről ugy a külföldi, mint nálunk a nagyszabási lapok felette elismerőleg nyilatkoznak.

— **A 17-iki napfogyatkozásból** mit sem láthatunk az esős és hid g időjárás miatt. Gazdáink méltán aggodnak a szénatakarítás s egyéb mezeli munka folytonos akadályozása miatt.

— **Végzésük 10-ik évfordulóját** ünnepelték meg a Bethlen-főiskola dísztermében: Vén Mihály bikfalvi, Bodor Géza alesermátoni, Jancsó Lajos m.-ujvári, Benedek Lajos m. földvári, Balla Károly h. almási, Bornemissza Károly a. j. arai, Fülöp Gyula mátsfalvi, Lengyel István záhi ref. lelkészek, kik a napokban városunkban időztek.

Theol. önképzőköri ezélokra 115 frt. alapítványt tettek. Kedélyes tarsas-vacsora után utaztak haza. Kísérje áldás, szerencse édes otthonukba.

— **B. Polgár Gyula** jellemkomikus, ki mintegy 40 féle alakot képes utánozni, f. hó 24-én és 25-én szándékszik fellépni a „nemzetközi jellemkomikus“ című vig magyar színműben.

— **A nyaraló, fürdőző és utazó közönségnek** szolgálatot véi tenni budapesti levelezőnk, midőn Kertész Todor budapesti Dorottya utca 1. szám alatti műipari telepének árjegyzékéből idényszerű kivonatot közöl olvasóinkal és pedig bortszék gyalogsáthoz 2 frt. 70 kr., hintaágy 4 frt 50 krtól 10 frt, japáni napernyő 80 krtól 15 frt, kert legyezők 10 krtól 3 frt, szikviz-gép 1 frtől 16 frt, fagyaltkészítő 5.50 krtól 9.50 frt, eczet-és olajtartó 1 frtől 10 frt, saláta kanál és villa 40 krtól 2 frt, ételbojító 40 krt 1 frt 50 krt, paradicsom és gyümölcs prés 80 kr, légmentes befőtés üvegek 28-35 krt, gyümölcsesek teacaja 3-6 frt, gyors vaj készítő gép 6.50 frt, kávéfőző-gép 4.80-10 frt, palacsztgőző 10-60 krt, ébresztő óra 5.60 krt, virág harmatosító 40 krt, kert nyíró olló 4 frt, kézi utitáska 4-20 frt, kézi kuffer 3-30 frt, válltáska 3.50-15 frt, berendezett utitekeres 6-15 frt, borotva készlet 7 frt angol borotva 1.20-3.50 frt, hajfodorító lámpa vassal 80 kr, uti és vadászkulacsok 1-5.60 krt, berendezett pinczetok 6.75-15 frt mentő bokszer egy forint, buldog revolver 7.50-9.50 krt, sweizi nicel-remontoir zsebóra 6-9 frt, utisapka 1 frt, Frotier-készlet 1 frt fürdő hőmérő 50-2 frt, lapos ivópohár 40-1 frt, villanyozó készülék 5-10 frt, különféle gummicikkok a legolcsóbb árakban, légpárna 4.50-10 frt, angol dísznőbőr nyereg 15-35 frt, kantár 5-8 frt, zablá 1.90-3.50 krt, izzasztó 2.75-5 frt, nyereg leköző 2.50-3 frt, kengyel-szijak 3-3.75 krt, serkantyu felcsatolható 2 frt, rinoceros-bőr vessző 60-2.50 krt, lóhálók párja 15 frt, lönyíró olló 3 40 krt, lovagló gamásni 4.50-7.50 krt, koccsilámpa párja 7.50-15 frt, gummi köpönyeg 10-12 frt, vadász-fegyverek leszállított áron, összetolható halászbót 1-15 frt, 12 horog legyekkel 60 krtól 2 frt, zsebnapora irányítúval 1 frt, kuglizó golyók 1-86 krt, kuglizó bábok készlet 2.50 krt, papirléghajók 60-1.50 krt, női kuglizó 5.25 krt, kert Flobert puska 8-20 frt, ezüsttábla kiugró bohócczal 2-8 frt, lampionok 15-60 krt, dugóhúzó 30-2 frt, dugasztoló 140 krt, kert gyertyatartó 1-2.30 krt, tefes tornakészlet 8.50 krt, új karizom erősítő 3-12 frt, hinta 3-6 frt, mászókötel 6 frt, trapez 4-5.60 krt, kötel karikkal 4.10-4.90 krt, kötelhágcsó 5-7 frt, tornagyógyó 3 frt, tornaczipő 1.30 krt, két vivó készlet 23.50 krt. Athléta bot 2-5 frt, uszó óv 7 frt, Croquet-játék 9-20 frt, I.swa Tennis-játék 27-60 frt, labdadobó játék párja 1.50-6 frt, gummi laada 15-1.50 krt, karika játék 12 pár 1.60 krt, botanizáló-szelence 50-2 frt, háromkerékű velocipéd fiúknak 8-15 frt és még számos olcsó és értékes tárgyak gazdaszanyok, háztartások, gyermekek, dohányzó és községi előjáróságok számára, kiknek Kertész ur egy tartos rézoldalt dob szíjjal 15 frtért és postatáskát két-zárral 7-12 frt szallít.

Schwarze Seidentstoffe von 60 kr.

bis fl. 11-65 p. Meter — glatt und gemustert (ca. 180 versoh. Qual.) — vers. roben- und stückweise, porto- und zollfrei das Fabrik-Depot G. Henneberg (K. u. K. Hofliefer.) Zürich Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto. (1)

Meteorologiai adatok.

június 7-13 Nagyenyeden

Egész hétről: légnyomás 58.5 apadt 28, hőmérsék +15.8 hűlt 0.1, nedvesség 80 nőtt 4%-al, bs, D-N közepes szél, összes csapadék 20.5 több 4.9-el.

jun. 14-20.

Egész hétről: légny. 59.7 nőtt 1.2, hő +14.4 hűlt ujra 1.4 fokkal. nedv. 73 apadt 7%, bs, viharos főleg EN-ről, összes csapadék 15 kevesebb 5.5 m. m.-el.

A jövőben valószínű időjárás: melegező zivatarrakkal.

Közi: Dr. F. D.

Nyitlér*

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni hogy a legújabb technikai eszközzel felszerelve Kolozsvárról mai napon Nagy-Enyedre érkeztem és a „Két hattyú“ szállodában néhány napon át a fogászatból rendelni fogok.

Plombálok arany, ezüst, s egyéb kitűnő tömőanyagokkal odvas fogakat; készítek természetűszerűen műfogakat, egyeseket valamint teljes fogsorokat a legjobb gyártmányokból. Eltörött műfogakat kijavítok és végre ajánlom magamat fogaknak a káros fogkötől való tisztítására, valamint a száájürben előforduló bármilyen betegséggel meggyógyítására méltányos díjak mellett.

Fog- és foggyökérhúzókat általam a legjobb sikerrel végeztetnek.

Med. Univ.

Dr. Rudas Gerő.

az összes orvosi gyógytudományok tudora, v. egyetemi tanárségéd egészségügyi tanár

speciálista fogorvos.

Állandó fogászati műtermem: Kolozsvárt, főtér, Gróf Rhédey-féle házban.

*E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Felelős szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÜRÖK BERTALAN.

Kiadótulajdonos: WOKÁL JÁNOS.

A legkedveltebb és legelterjedtebb fővárosi napilap.

BUDAPESTI HIRLAP

Szerkesztők és laptalajdonosok:

Csukási József és Rákosi Jenő.

Előfizetési árak: **Egy hónapra egy frt 20 kr. Egy negyedre 3 frt 50 kr.**

Félévre 7 frt.

Még június hó folyamán

megjelenik a „Budapesti Hirlap”-ban **Stanley** könyve a legújabb afrikai utazásról:

A legsötétebb Afrikában

melyet az egész művelt magyar közönség nagy érdeklődéssel vár. Az érdekes mű az összes jogositott könyvkiadásokkal (köztük a magyar jogositott könyvkiadás is) egyidejűleg fog megindulni.

A július elsejével belépő új előfizetők **Stanley** könyvének addig megjelent részét ingyen kapják meg.

A „Budapesti Hirlap” az egész furdó-évad alatt előfizetőinek kívánságára a lapot bárhová utánuk küldi még ekkor is, ha a nyáron át többször változtatnak tartózkodási helyet.

Az előfizetési összeg legzélszerűbben postautalványon küldhető a következő czim alatt: (2-3)

„Budapesti Hirlap” kiadóhivatala **Budapest, kalaputca 16.**

Szives megfigyelésül !!

Ezerszeresen kipróbált s orvosi tekintélyek és számos magános bizonyítványával kitüntetett készítmények
Dr. Miller mohnvényedve, meglepő hatású köhögés rekedtség, torokfájás, nyálkásodás, kezdődő tüdőgümónél és egyáltalán a légzőszervek minden gyuladásaánál. — Tégelyben gyermekek és felnőttek számára. Egy tégely ára 50 kr.

Miller tyukszembalzsama

Csalhatatlan szer tyukszemek, szemülesők és fájdalmas borkeményedések ellen. Ára egy dobozban levő üvegesnek esettel és használati utasítással együtt 48 kr.

Valódián kaphatók: Nagyenyeden Ungerpek Miklós fűszerkereskedőnél. Szászrégenben Vermescher E. gyógyszerésznél. Deesen Nick F. fűszerkereskedőnél. Csikszereván Leicht F.-nél. Beszterezén Fischer testvérekénél. Gyulafehérvárt Fröhlich F. gyógyszerésznél. Fogarásban J. Bergleiter Sternbory J. és Glein R. gyógyszerészeknél. Nagyszomben Reisenberger F.-nál. Marosvásárhelyt Nagy Sándor gyógyászterész a „vörös kereszt”-hez és Bneher M. kereskedőnél.

Központi szétküldési raktár: (13-16)

Miller J. gyógyszerész Brassó.

Sz. 988-890. j. j. ig.

Árlejtési hirdetmény.

A Bethlen-főiskola ifjusága részére tanvényként szükséges 120-150 ezer czipó szállítására a főiskola jog- és jószágigazgatósági irodájában megtartandó árlejtést folyó évi július hó 2-ára szerdán délelőtti 11 órára hirdetem és jelzem, hogy a feltételek a megelőző napokon ugyanott megtekinthetők s a zárt ajánlatok benyújthatók.

Nagyenyeden. 1890. június 9.

Br. Splényi Henrik,
joggy- és jószágigazgató.

2-3

Csak 3 napig lesz látható

Nagyenyeden 1890. június 25-től 27-ig
szerdán, csütörtökön és pénteken

MONTENEGRO nagy állatsereglete

Spanyolhonból.

Európának legnagyobb mutatványa áll a világ minden részéből gyűjtött 100 darab vadállatból, melyek egy 200,000 frtyi értéket képviselnek és külön e czélra épített tábor helyiségben, gyönyörűen világítva 2000 személyt foglalhat, lesz kiállítva

Naponta 2 nagy idom. előadás

összekötte valamennyi ragadozó etetésével d. u. 4 óraker és esti 8 óraker.

Az idomítási előadások véghez vitetnek jelenkor leghíresebb 6 állatszeliidítője által

Montenegro Mary k. a.

Spanyolországból, ki az állatszeliidítő nők leghíresebbje Európának összes nagy városaiban a legmagasabb körök előtt mutatványival a legnagyobb sikert aratott, minden előadás alkalmával az általa idomított 4 afrikai oroszlánt egy hyena kíséretében fogja bemutatni; egy eddig még sehol sem látott idomítás.

Az amerikai Mister Felix

vakmerőségében és hidegvérőségében felülmulhatatlan. minden előadás alkalmával 6 afrikai oroszlánnal fog előadást tartani.

Az öt király tigrisnek gyakorlatai

bemutatva a bátor és főlhetetlen állatszeliidítő PALOMINO EMANUEL ur által, az eddig látottak, ezen mutatvány által lesznek felülmulva.

Kísérletek a 3 vad éjszaksarki jegesmedvével

CORNELIUS bátor állatszeliidítő ur által bemutatva. Egy idomítás, mely eddig még sehol sem sikerült.

Elővezetése és idomítási bemutatása

Babá-nak elnevezett óriási elefántnak

cselekszi C CHARLES ur, ki mint kizárólagos elefántápoló és idomító páratlan sikert aratott.

Péztárnyítás reggeli 10 óraker.

Bemenet I. hely 60 kr, II. h. 40 kr, III. h. 20 kr.

Katonák (legénység) és gyermekek valamennyi helyen felét fizetik. Oskolák a tanár urak vezetése mellett gyermekeinkint 10 krt első helyen d. e. 9-től d. u. 3 ig

A szünetek jó zene által töltetnek ki. Tömeges látogatást kér

Eduardo Montenegro,

állatsereglet tulajdonos Spanyolországból.

Összetevésztések kikerülése végett csakis **PESTI Hirlap** irandó cím gyanánt.

PESTI HIRLAP

Legelterjedtebb, legkedveltebb és amellelt legolesőbb magyar napilap.

Kormánytól és pártoktól független, demokratikus irányu politikai napilap.

Szabadelviség és függetlenség minden irányban: az a jelszó, melyhez hű maradt, immár 12-ik éve, mindíg.

És hű marad ezentúl is.

Közkezeveltség tekintetében vetélytárs nélkül áll.

Késégtelenül a legbővebb és változatosabb tartalmu az összes napilapok közt.

Zene- és sorsoiási mellékleteket egyedül a „Pesti Hirlap” ad előfizetőinek.

Mutatványszámokat

egy levelező-lapon nyilvánított óhajra egy hétig ingyen és bérmentve küld

a „Pesti Hirlap” kiadóhivatala (Budapest, Nádor-utca 7. sz.)

Előfizetést kezdeni a hó bármely napjától lehet. — Az előfizetési pénzek a „Pesti Hirlap” kiadóhivatalába küldendők.

Előfizetési árak:

Egész évre 14 frt. | Fél évre 7 frt. | Negyedévre 3 frt 50 kr. | Egy hóra 1 frt 20 kr.

Egyes szám ára Budapestben 4 kr., vidéken 5 kr.

Összetevésztések kikerülése végett csakis **PESTI Hirlap** irandó cím gyanánt.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Nádor-utca 7. sz.